

Rząd RP zaplanował sposób wykorzystania unijnej pomocy, tzw. „środków rolniczych” w dokumencie nazwanym Program Rozwoju Obszarów Wiejskich. Określono w nim cztery tzw. osie rozwojowe, czyli kierunki i sposoby wykorzystania pomocy unijnej. Część tych środków przeznaczonych na oś 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej będzie przyznawana poprzez Lokalną Grupę Działania, w naszym przypadku przez Stowarzyszenie „Siła w Grupie”, w ramach tzw. Programu Leader. Pomoc ta będzie mogła być udzielona na przedsięwzięcia zaplanowane w Lokalnej Strategii Rozwoju – dokumencie, który musi przygotować Stowarzyszenie wspólnie z mieszkańcami naszych gmin. Jeżeli nam się to uda, te dodatkowe środki będą mogły być wykorzystane zgodnie z naszymi potrzebami i oczekiwaniami. Będą one udzielone wyłącznie dla tych społeczności wiejskich, które na swoim terenie mają Lokalną Grupę Działania (ten warunek spełniamy, bo mamy Stowarzyszenie „Siła w Grupie”) oraz przygotowują dobrą strategię wykorzystania tych środków (to jeszcze przed nami). Zanim sięgniemy po te środki nasze Stowarzyszenie musi jeszcze poprawić swoją strukturę, ponieważ decyzje o przyznawaniu środków muszą jednoznacznie wynikać z zapisów Lokalnej Strategii Rozwoju oraz być podejmowane przez reprezentantów sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Zbyt mało mamy przedsiębiorców. Co należy zaplanować, na co mogą być wykorzystane te dodatkowe środki i kto może się ubiegać o dofinansowanie?

Dla osób objętych ubezpieczeniem społecznym rolników (jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik) w działaniu 3.1. Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej dofinansowywane są przedsięwzięcia z których powstaną nowe źródła dochodów poza rolnictwem i w zakresie:

- 1) usług dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa;
- 2) usług dla ludności;
- 3) sprzedaży hurtowej i detalicznej;
- 4) rzemiosła lub rękodzielnictwa;
- 5) robót i usług budowlanych oraz instalacyjnych;
- 6) usług turystycznych oraz związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem;
- 7) usług transportowych;
- 8) usług komunalnych;
- 9) przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych;
- 10) magazynowania lub przechowywania towarów;
- 11) wytwarzania produktów energetycznych z biomasy;
- 12) rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.

Aby otrzymać wsparcie należy spełnić kilka warunków, takich jak uzasadnienie ekonomiczne, zgodność z przepisami prawa, możliwością zatrudnienia w ramach podjętej albo rozwijanej działalności nierolniczej, gospodarstwo rolne było objęte, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku, płatnościami bezpośrednimi. Jedna osoba może otrzymać w sumie w latach 2007-2013 maksymalnie 100 000 zł w formie zwrotu wydatków ale nie więcej niż 50% kosztów kwalifikowalnych.

Na takie same przedsięwzięcia jak powyżej mogą uzyskać dofinansowanie z działania 3.2. Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw wszyscy, którzy mieszkają na terenach wiejskich i prowadzą (lub zamierzają prowadzić) działalność gospodarczą jako mikroprzedsiębiorca, tzn. zatrudniają mniej niż 10 osób i mają obrót nie większy niż 2 mln euro. Dla uzyskania wsparcia trzeba spełnić warunki podobne jak w poprzednim działaniu oraz utworzyć co najmniej 1 miejsce pracy uzasadnione zakresem rzeczowym przedsięwzięcia. Ponadto nie można w okresie ostatnich 2 poprzedzających złożenie wniosku otrzymać pomocy w ramach PO Kapitał Ludzki, działanie

„Promocja przedsiębiorczości”.

Pomoc ma formę zwrotu maksymalnie 50% kosztów kwalifikowanych. Wysokość pomocy przyznanej na realizację operacji nie może przekroczyć:

- 1) 100 000 zł - jeśli biznesplan przewiduje utworzenie od 1 do 2 miejsc pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji;
- 2) 200 000 zł - jeśli biznesplan przewiduje utworzenie powyżej 2 i mniej niż 5 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji;
- 3) 300 000 zł - jeśli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 5 miejsc pracy (w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne), co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji.

Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi, w latach 2007-2013, nie może przekroczyć 300 000 zł. W przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych, maksymalna wysokość pomocy wynosi 100 000 zł.

Interesujące dla społeczności wiejskiej jest również działanie 3.4. Odnowa i rozwój wsi w ramach którego dofinansowanie mogą otrzymać osoby prawne: gmina, instytucja kultury, kościół lub inny związek wyznaniowy, organizacja pozarządowa. W tym przypadku można uzyskać refundację 75% kosztów kwalifikowanych projektu.

W ramach tego działania można zrealizować inwestycje w zakresie:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury;
- 2) kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
- 3) budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
- 4) zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
- 5) odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
- 6) kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Dofinansowanie można otrzymać pod warunkiem, że projekt wpisuje się w zakres Planu Odnowy Miejscowości, nie ma charakteru komercyjnego a wnioskodawca ma prawo do dysponowania tą nieruchomością na cele określone w projekcie przez okres 7 lat po realizacji projektu; Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 000 zł w okresie realizacji Programu. Wielkość pomocy przyznanej na realizację jednego projektu nie może być niższa niż 25 000 zł.

Jest jeszcze coś co może zainteresować wszystkich, czyli małe projekty. Są to przedsięwzięcia zapisane w LSR, które nie mieszczą się w opisanych powyżej kategoriach, zgłaszane przez osoby fizyczne zameldowane na obszarze działania LGD lub posiadające tu siedzibę, jeśli prowadzą działalność gospodarczą, organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne związków wyznaniowych i kościołów, posiadające siedzibę na obszarze działania LGD lub działające na obszarze LGD.

Dla małych projektów, działania mogą dotyczyć:

- a) organizacji szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR;

- b) promocji i rozwoju lokalnej aktywności, w tym promocji lokalnej twórczości kulturalnej i artystycznej, z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
- c) rozwoju agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym: utworzenia lub zmodernizowania elektronicznej bazy informacji turystycznej oraz stron www, przygotowania i wydania folderów i innych publikacji informacyjnych, oznaczenia obiektów ważnych lub charakterystycznych dla obszaru objętego lokalną strategią rozwoju;
- d) inicjowania powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych oraz tradycyjnych sektorach gospodarki;
- e) organizacji imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na obszarze objętym działalnością LGD;
- f) zakupu i nasadzenia tradycyjnej roślinności oraz starych odmian roślin (nasion, sadzonek, kłoczy, bulw, etc.) w celu wykorzystania lub odnowienia cennego dziedzictwa przyrodniczego lub kulturowego ze szczególnym wskazaniem na obszary chronione w tym obszary objęte siecią Natura 2000;
- g) zakupu oprogramowania, urządzeń i sprzętu komputerowego (w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu oraz zakup usługi dostępu do Internetu) i ich udostępnianie na potrzeby społeczności wiejskiej w celu podniesienia jakości życia ludności na obszarze działania LGD;
- h) renowacji, zabezpieczenia i oznakowania przydrożnych kapliczek, pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych miejsc i budowli charakterystycznych dla danej miejscowości i istotnych dla realizacji LSR wraz z uporządkowaniem terenu wokół tych miejsc;
- i) odnawiania elewacji i dachów prywatnych budynków, ogrodzeń, oraz innych obiektów charakterystycznych dla budownictwa danego regionu
- j) zakupu strojów, eksponatów i innego wyposażenia dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje;
- k) inwestycji służących utrzymaniu i kultywowaniu tradycyjnych zawodów i rzemiosła oraz inwestycji służących wspieraniu twórczości lokalnej lub ludowej;
- l) budowy/odbudowy małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych,
- m) tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych; m) zakupu wyposażenia świetlic wiejskich i ich remont.

Wysokość pomocy na projekt nie może przekroczyć 70% kosztów kwalifikowalnych i wynieść więcej niż 25 000 zł. Poziom dofinansowania nie może przekroczyć w okresie programowania kwoty 100 000 zł.

Niezależnie od powyższych działań, które muszą być ujęte w Lokalnej Strategii Rozwoju, jako Stowarzyszenie „Siła w Grupie”, będziemy mogli prowadzić własne przedsięwzięcia w obrębie Działania Osi 4 – Leader. Obejmują one realizację projektów współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej w zakresie celów LSR oraz wzmacnianie potencjału Lokalnej Grupy poprzez działania związane z:

- 1) badań nad obszarem objętym LSR;
- 2) informowania o obszarze działania LGD oraz o LSR;
- 3) szkolenia kadr biorących udział we wdrażaniu LSR;
- 4) wydarzeń o charakterze promocyjnym związanych z obszarem działania LGD i LSR;

- 5) szkolenia lokalnych liderów;
- 6) animowania społeczności lokalnych;
- 7) koszty bieżące LGD (koszty administracyjne związane z działalnością LGD).

Leader jest pierwszym programem, w którym o przyznaniu środków będzie decydowała społeczność lokalna poprzez wybranie spośród dopuszczalnych działań tych, które wydają się mieszkańcom najbardziej sprzyjające rozwojowi własnemu i naszych miejscowości. Warunkiem jest przemyślenie potrzeb, pomysłów i przedsięwzięć, które powinny być zrealizowane i w których chcemy uczestniczyć osobiście oraz zgłoszenie ich do biura naszego Stowarzyszenia w celu wsparcia tworzenia Lokalnej Strategii Rozwoju. A kiedy pojawią się ankiety i zaproszenia na spotkania w celu dyskusji nad potrzebami i kierunkami rozwoju nie będziemy obojętni. Tylko pod tym warunkiem program Leader będzie naszym programem a te niewielkie, dodatkowe środki dla naszego obszaru zostaną sensownie wykorzystane.